

Uczeń zdolny najczęściej postrzegany jest jako osoba, która dzięki wysokiemu potencjałowi poznawczemu dobrze radzi sobie z wymaganiami szkolnymi i nie potrzebuje wsparcia. Wysokie osiągnięcia, sprawność intelektualna oraz samodzielność w uczeniu się to cechy, które umacniają przekonanie, że rozwój takiego ucznia przebiega harmonijnie, a ewentualne trudności są jedynie incydentalne. W praktyce diagnostycznej poradni psychologiczno-pedagogicznej obraz ten może być jednak nieco inny.

Coraz częściej obserwuje się uczniów o wysokim potencjale intelektualnym, u których współwystępują trudności w funkcjonowaniu emocjonalnym. Zazwyczaj przyjmują one formę nasilonego lęku, obniżonego nastroju, perfekcjonizmu, a także poczucia izolacji społecznej. Wysoki poziom zdolności poznawczych równoważy trudności, przez co pozostają one długo niezauważone przez nauczycieli i rodziców. Uczeń taki wydaje się funkcjonować prawidłowo, ale są to wyłącznie pozory. Dobre lub bardzo dobre wyniki w nauce mogą bowiem skrywać kryzys emocjonalny, który rozwija się w tle.

Nieharmonijny, asynchroniczny rozwój może być charakterystyczny dla uczniów zdolnych, w przypadku których wysoki poziom intelektualny nie idzie w parze z dojrzałością emocjonalną. Ponadto u niektórych uczniów mogą występować cechy neuroróżnorodności, w tym zaburzenia ze spektrum autyzmu, co jeszcze bardziej komplikuje obraz ich funkcjonowania i zwiększa ryzyko maskowania trudności.

Celem niniejszego artykułu jest zwrócenie uwagi na sytuację ucznia zdolnego, ale funkcjonującego w kryzysie emocjonalnym oraz ukazanie mechanizmów, które mogą prowadzić do jego niedostrzeżenia w praktyce diagnostycznej.

Kim jest uczeń zdolny?

Wśród dzieci i młodzieży uczeń zdolny może charakteryzować się ponadprzeciętnymi zdolnościami ogólnymi lub kierunkowymi, przejawiającymi się wysokim poziomem myślenia abstrakcyjnego, szybkim tempem uczenia się, zdolnością do rozwiązywania skomplikowanych problemów, a także twórczym podejściem do zadań. Zdolności te obejmować mogą również specyficzne predyspozycje w określonych dziedzinach. Oznacza to, że uczeń zdolny przejawia swoje możliwości w różny sposób, choć nie są one zawsze widoczne poprzez osiąganie wysokich wyników szkolnych.

Nieharmonijny, asynchroniczny rozwój oznacza, że poszczególne jego sfery – poznawcza, emocjonalna, społeczna – kształtują się w różnym tempie. Uczeń prezentuje wysoki poziom myślenia abstrakcyjnego i dojrzałości intelektualnej, ale ma trudności w zakresie regulacji emocji, radzenia sobie ze stresem czy budowania relacji rówieśniczych.

Z perspektywy diagnostycznej szczególnego znaczenia nabiera też fakt, że uczniowie zdolni często są ponadprzeciętnie samodzielni w uczeniu się oraz mają rozwinięte strategie poznawcze. Tym samym potrafią świetnie maskować trudności, których doświadczają. Ich wysoka sprawność intelektualna sprzyja szybkiej adaptacji w sytuacjach zadaniowych, nawet wtedy, gdy towarzyszą im emocjonalne napięcia.

Grupa uczniów zdolnych to grupa osób o różnych profilach funkcjonowania, w tym uczniowie z tzw. podwójną wyjątkowością, u których wysoki potencjał współwystępuje z trudnościami rozwojowymi – np. ze spektrum autyzmu. W tej sytuacji obraz dziecka jest szczególnie złożony, a jego potrzeby wymagają wieloaspektowej, pogłębionej diagnozy.

Mechanizm maskowania trudności u ucznia zdolnego

Uczniowie zdolni potrafią szybko przyswajać materiał, organizować własny proces uczenia się i osiągać wysokie wyniki, ale towarzyszy im przy tym silne napięcie emocjonalne. Pojawiają się

**Aby czytać dalej, potrzebujesz pełnego dostępu.
Przeglądaj wszystkie materiały w ramach abonamentu lub
prenumeraty.**

Korzyści:

- nielimitowany dostęp do treści,
- aktualizacje materiałów w niezbędnikach, nawet do 2 razy w tygodniu,
- e-czasopisma w nowej, wygodnej formie,
- dodatkowe materiały i wzory dokumentów do pobrania,
- dostęp do porad cenionych ekspertów i praktyków,
- zniżki na kolejne produkty, szkolenia i webinary
i znacznie więcej...

**Zamów na: www.oficynamm.pl
lub skontaktuj się z nami: 61 653 64 30, bok@oficynamm.pl**